

Vihreä liitto r.p. lausunto

Asia: **Hallituksen esitys 226/2020** vp eduskunnalle laiksi rikoslain 25 luvun 9 §:n muuttamisesta

Vihreä liitto kiittää mahdollisuudesta lausua lakivaliokunnalle hallituksen esityksestä, jonka tavoitteena on muuttaa rikoslain 25 luvun 9 pykälää. Vihreä liitto kannattaa esityksen mukaista tavoitetta siitä, että myös julkisissa luottamustehtävissä toimivat henkilöt ulotetaan lain suojan piiriin.

Lakiesitys on ajankohtainen ja tärkeä. Sen tarpeellisuus korostuu erityisesti aikana, jolloin yhä useampi puoluepoliittinen tilaisuus, tapaaminen ja viestintä on siirtynyt verkkomuotoiseksi. Kuten esityksessä todetaan, julkinen keskusteluilmapiiri on koventunut erityisesti sosiaalisessa mediassa. Tällä on vaikutusta poliittiseen toimintaan osallistumiseen ja demokraattiseen päätöksentekoon.

Luottamushenkilöiden kokema verkossa tapahtuva uhkailu ja häirintä on lisääntynyt. Joka kolmas kuntapäättäjä on ollut työnsä puolesta vihapuheen kohteena. Kasvanutta vihapuheen ja häirinnän uhkaa kokevat erityisesti naispuoliset ja nuoret luottamushenkilöt. Naispuolisiin luottamushenkilöihin kohdistuvassa vihapuheessa on usein mukana seksuaalisen väkivallan uhka (Viha vallassa: Vihapuheen vaikutukset yhteiskunnalliseen päätöksentekoon, 2019). Vihreä liitto osoittaa huolensa tästä ja toteaa esityksen vastaavan tähän.

Lakia säädettäessä on huomioitava tarkkarajaisesti se, miten syytteen nostamisessa voidaan tunnistaa riittävällä tavalla ominaisuudet, joiden perusteella vihapuhe tai uhkaus on kohdistettu. Esityksen mukainen muotoilu ”julkisen luottamustehtävän vuoksi” voi olla riittämätön.

Vihreässä liitossa toimii tuhansia julkisissa luottamustehtävissä toimivia henkilöitä. Vuoden 2015 Kuntaliiton [ARTTU2-päättäjäkyselyn](#) (*) tulosten mukaan 24 prosenttia vihreistä kuntapäättäjistä oli kokenut häirintää kuluneen valtuustokauden aikana.

Jokaiselle kunnallisissa tai valtakunnallisissa luottamustehtävässä toimivalle on taattava turvallinen ilmapiiri hoitaa tehtävänsä. Häirintä, uhkailu ja väkivalta sekä näiden uhka vaikuttavat kiinnostukseen hoitaa demokratian kannalta keskeisiä luottamustehtäviä.

Laittoman uhkauksen saattaminen virallisen syytteen alaiseksi on tarkoituksenmukainen alku vihapuheen ja häirinnän kitkemiseksi. Myös maalittamiseen laajemmin ilmiönä on puututtava ja pureuduttava. Vihreä liitto kannattaa sisäministeriön maalittamistyöryhmän ehdotusta tutkimushankkeeksi maalittamisen laajuuden selvittämiseksi ja luotettavan tiedon saamiseksi.

(*) <https://kuntalehti.fi/uutiset/paatoksenteko/kuntapaattajat-usein-hairinnan-uhkailun-kohteena/>

Lausunnon on hyväksynyt puoluesihteerin Veli Liikanen 17.2.2021.

Kommentoanut [1]: <https://kuntalehti.fi/uutiset/paatoksenteko/kuntapaattajat-usein-hairinnan-uhkailun-kohteena/>